

Zvýšenie kvality realizácie vyhradených stavieb: Na povinnú certifikáciu zhotoviteľov dohliada Úrad pre územné plánovanie a výstavbu SR

Zmeny, ktoré so sebou prináša nová stavebná legislatíva, sú už niekoľko mesiacov v oblasti záujmu nielen stavebného sektora, ale aj odbornej verejnosti. Jednou z nich je aj novinka v oblasti osobitných stavieb, ktoré zákon definuje ako stavby vyhradené. Po novom ich môže zhotovovať len držiteľ platného certifikátu systému manažérstva zhotoviteľa vyhradenej stavby, ktorý je zapísaný v zozname certifikovaných generálnych zhotoviteľov týchto stavieb. Cieľom je zvýšenie kvality realizácie vyhradených stavieb na Slovensku. Vlastníkom prvej certifikačnej schémy je Zväz stavebných podnikateľov Slovenska, pričom dohľad nad ňou vykonáva Úrad pre územné plánovanie a výstavbu SR.

Za vyhradenú stavbu sa považujú technologicky náročné budovy a inžinierske stavby alebo konštrukčne neobvyklé stavby, ktoré z hľadiska rozsahu a technológie stavebných prác a použitých stavebných výrobkov kladú zvýšené nároky na organizovanie výstavby a koordináciu činností vo výstavbe a na potrebné technické vybavenie.

Nový zákon o výstavbe č. 201/2022 Z. z. stanovil osobitnú požiadavku, kedy generálnym zhotoviteľom pri vyhradených stavbách môže byť len držiteľ platného certifikátu systému manažérstva, ktorý je následne zapísaný v zozname certifikovaných generálnych zhotoviteľov vyhradených stavieb.

Z minulosti sú známe prípady, kedy chybou zhotoviteľa došlo ku tragickým udalostiam, ako to napríklad bolo pri výstavbe diaľničného mosta pri Kurimanoch. Certifikáciou generálnych zhotoviteľov je možné riziko takýchto tragických udalostí výrazne eliminovať.

Dobrá správa pre stavebný sektor

Aby vyhradené stavby mohli vykonávať len takí zhotovitelia stavieb, ktorí spĺňajú špecifikované kvalifikačné požiadavky a súčasne uplatňujú pri svojej činnosti správne manažérske systémy, boli vypracované a schválené certifikačné schémy pre zhotoviteľov vyhradených stavieb.

„Máme za sebou veľmi dôležitý krok v oblasti certifikácie zhotoviteľov vyhradených stavieb. Priemerná dĺžka ich realizácie je niekoľko rokov, preto by ich mali stavať len zhotovitelia, ktorí spĺňajú prísne kvalifikačné predpoklady a dokážu v dynamicky sa meniacich podmienkach trhu úspešne zrealizovať stavebný zámer. To, že Slovenská národná akreditačná služba schválila prvú certifikačnú schému systémov manažérstva zhotoviteľov vyhradených stavieb, ktorej vlastníkom je Zväz stavebných podnikateľov Slovenska, je dobrou správou pre stavebný sektor,“ uviedol **Martin Hypký, predseda Úradu pre územné plánovanie a výstavbu SR (UUPV SR).**

Dohľad bude vykonávať Úrad pre územné plánovanie a výstavbu SR

V praxi to znamená, že realizovať vyhradenú stavbu bude môcť len kvalifikovaný stavebník s platným certifikátom systému manažérstva zhotoviteľa vyhradených stavieb. *„Realizáciu stavby bude riadiť autorizovaný hlavný*

stavbyvedúci a bude pod stavebným dozorom autorizovaného stavebného dozorca a pod dohľadom koordinátora bezpečnosti,“ vysvetľuje **Pavol Kováčik, prezident Zväzu stavebných podnikateľov Slovenska (ZSPS)** a dodáva: „Pokiaľ si vezmeme zoznam vyhradených stavieb za posledné 2 roky a znenie zákona o výstavbe, ktorý priamo hovorí o ‘generálnom zhotoviteľovi stavby,’ môžeme hovoriť o celkovom potenciáli maximálne na úrovni 25 - 40 stavebných firiem, ktorých sa povinná certifikácia bude týkať.“

Dohľad na úrovni ostatného ústredného orgánu štátnej správy nad posudzovaním zhody a požiadavkami na systém manažérstva zhotoviteľov vyhradených stavieb podľa Národného dokumentu bude vykonávať Úrad pre územné plánovanie a výstavbu SR.

Certifikácia systémov manažérstva zhotoviteľa vyhradených stavieb je už otvorená

ZSPS je prvým certifikačným orgánom akreditovaným Slovenskou národnou akreditačnou službou (SNAS) a overuje, či konkrétna stavebná firma spĺňa definované kvalifikačné požiadavky pre získanie certifikátu zhotoviteľa vyhradenej stavby. **Generálny riaditeľ pre výstavbu a vyvlastňovanie UUPV SR Roman Skorka** dodáva: „Záleží nám na tom, aby tak zložité stavby, akými sú vyhradené stavby, spĺňali tie najvyššie požiadavky kvality, preto ZSPS poskytujeme náležitú súčinnosť pri všetkých činnostiach súvisiacich so zavádzaním certifikácie systému manažérstva“.

Všetky požiadavky národného dokumentu na akreditáciu certifikačných orgánov, vykonávanie auditov a postupov posudzovania zhody sú v súlade s požiadavkami definovanými v medzinárodných štandardoch rady EN ISO.

DOPLŇUJÚCA INFORMÁCIA:

Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky vznikol 1. júna 2022 na základe rozhodnutia parlamentu. Úrad je s účinnosťou od 1. januára 2023 ústredným orgánom štátnej správy pre územné plánovanie (okrem ekologických aspektov), výstavbu a vyvlastnenie. Odo dňa svojho zriadenia vykonáva všetky činnosti potrebné k zabezpečeniu riadneho chodu úradu a k prechodu práv a povinností v oblasti územného plánovania, výstavby a vyvlastnenia podľa doterajších všeobecne záväzných právnych predpisov z Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky na úrad od 1. januára 2023. Zákon o územnom plánovaní č. 200/2022 Z.z. a zákon o výstavbe č. 201/2022 Z.z. nadobudnú účinnosť 1. apríla 2024.

Kontakt:

Pavel Machava, riaditeľ tlačového odboru

tel.: + 421 915 745 937

e-mail: tlacove@stavebnyurad.gov.sk

web: www.stavebnyurad.gov.sk